

Комисията за финансов надзор уведомява участниците на капиталовия пазар за влизането в сила на измененията и допълненията в Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране (ЗДКИСДПКИ), обнародвани в „Държавен вестник“, бр. 71 от 7 август 2026 г.

С измененията в ЗДКИСДПКИ се въвеждат изискванията на Директива (ЕС) 2024/927 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2024 г. за изменение на Директива 2011/61/ЕС и Директива 2009/65/ЕО по отношение на договореностите за делегиране, управлението на ликвидния риск, надзорната отчетност, предоставянето на депозитарни услуги и предоставянето на заеми от алтернативни инвестиционни фондове.

Измененията са насочени към укрепване на рамката за управление на ликвидния и други рискове, повишаване на ефективността на надзорната отчетност и осигуряване на по-голяма устойчивост на управляваните колективни инвестиционни схеми (КИС) и алтернативни инвестиционни фондове (АИФ).

Основни промени

1. Разширяване на обхвата на дейностите и услугите на управляващите дружества (УД) и лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове (ЛУАИФ).

С измененията в чл. 86, ал. 2 ЗДКИСДПКИ се разширява кръгът на допълнителните услуги, които могат да бъдат предоставяни от управляващите дружества, като се включва предоставянето на услугата приемане и предаване на нареждания във връзка с един или повече финансови инструменти, а при лицензираните ЛУАИФ в чл. 198, ал. 2 се добавят услугите по предоставяне на заеми от името на АИФ и обслужване на дружества за секюритизация.

Към допълнителните услуги на УД и ЛУАИФ се добавя възможност за администриране на бенчмаркове в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно индекси, използвани като бенчмаркове за целите на финансови инструменти и финансови договори или за измерване на резултатите на инвестиционни фондове, и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС и на Регламент (ЕС) № 596/2014, както и възможност УД, съответно ЛУАИФ, да предоставя на трето лице услуги, които вече изпълнява във връзка с управлявана от него КИС, съответно АИФ, или във връзка с предоставяни допълнителни услуги, при условие че всеки потенциален конфликт на интереси, произтичащ от предоставянето на тези услуги, се управлява по подходящ начин.

2. Нови изисквания към лицата, които управляват и представляват УД и ЛУАИФ

Прецизират се изискванията към лицата, които управляват и представляват УД и лицензираните ЛУАИФ. Съгласно новата редакция на чл. 93, ал. 2 и 3 УД следва да се управлява и представлява съвместно най-малко от две физически лица, които отговарят за ръководенето на стопанската му дейност. Тези лица трябва: 1) да имат местоживеене в Република България или в друга държава членка; 2) да са наети на пълно работно време от УД, или да са изпълнителни членове или членове на ръководния орган на УД,

ангажирани за време, еквивалентно на пълно работно време; 3) действително да ръководят стопанската дейност на УД; 4) да притежават опит по отношение на типа КИС, които дружеството управлява. Изискванията се прилагат съответно и за лицензираните ЛУАИФ.

Допълнително, измененията в чл. 95 (относно документите и информацията, които се представят към заявлението за издаване на лиценз за извършване на дейност като управляващо дружество) разширяват и информацията, която се представя във връзка с лицата по чл. 93 от ЗДКИСДПКИ, включително относно тяхната роля, длъжност и позиция в йерархията, задълженията им, разпределението на времето им и човешките и техническите ресурси, с които разполагат.

3. Инструменти за управление на ликвидността

Въвежда се специална уредба на **инструментите за управление на ликвидността** за КИС (нова Глава трета „б“) и АИФ от отворен тип, като фондовете следва да избират най-малко два подходящи инструмента съобразно инвестиционната си стратегия, ликвидния профил и политиката за обратно изкупуване. Избраните инструменти следва да бъдат посочени в устава, съответно в правилата на фонда.

Сред регламентирания инструменти, посочени в Приложение № 1 към закона, са:

- спиране на записването, обратното изкупуване и откупуването;
- ограничение за обратно изкупуване;
- удължаване на сроковете на предизвестие;
- такса за обратно изкупуване;
- променливо ценообразуване;
- двойно ценообразуване;
- такса за запазване на стойността на базовите активи;
- обратно изкупуване в натура;
- механизъм за разделяне на активи („side pockets“).

С оглед прилагането на инструментите за управление на ликвидността се въвежда изискване за приемане и прилагане на подробни политики и процедури за използването и преустановяването на използването на избраните инструменти за управление на ликвидността.

По отношение на инструментите за управление на ликвидността приложение намират, също така:

- Насоките относно инструментите за управление на ликвидността (ИУЛ) на ПКИПЦК и АИФ от отворен тип ([**ESMA34-671404336-1364 BG**](#));

- [Делегиран регламент \(ЕС\) 2026/466](#) на Комисията от 17 ноември 2025 година за допълнение на Директива 2009/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти за уточняване на характеристиките на инструментите за управление на ликвидността;

- [Делегиран регламент \(ЕС\) 2026/465](#) на Комисията от 17 ноември 2025 година за допълнение на Директива 2011/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти за определяне на характеристиките на инструментите за управление на ликвидността.

4. Нови правила за делегирането и последващото делегиране

Измененията в чл. 106 и чл. 222 от ЗДКИСДПКИ разширяват режима на делегиране от „функции и действия“ към „функции, дейности и услуги“.

УД и ЛУАИФ запазват отговорността си към инвеститорите, независимо от регулаторния статус или местонахождението на третото лице, на което са делегирани функции, дейности или услуги. Изрично се предвижда, че делегирането не може да бъде в степен, при която УД или ЛУАИФ вече не може да бъде считано за такова, а дейността му се свежда единствено до приемане и предаване на информация тип „пощенска кутия“.

Допълнително УД, съответно ЛУАИФ, трябва да може да обоснове с обективни причини цялата си структура на делегиране.

Регламентира се и възможност за последващо делегиране при определени условия.

5. Въвеждане на специална уредба за АИФ, предоставящи заеми

Създава се нов раздел IV на глава двадесет и първа – чл. 238е – 238о, с който се въвеждат специални изисквания към АИФ, предоставящи заеми.

По правило АИФ, предоставящ заеми, следва да бъде от затворен тип. АИФ може да бъде отворен тип, ако лицето, което го управлява, докаже пред Комисията, че правилата и политиките за управление на ликвидния риск са съобразени с инвестиционната стратегия и политиката за обратно изкупуване.

Въвежда се и ограничение от 20 на сто от капитала на фонда за условната стойност на заемите към определени категории заемополучатели, сред които финансови предприятия, АИФ и КИС.

За ливъриджа на АИФ, предоставящи заеми, са установени ограничения от:

- 175 на сто за фонд от отворен тип;
- 300 на сто за фонд от затворен тип.

Предвидени са и подробни изисквания относно политиките, процедурите и процесите за предоставяне, оценка и управление на кредитния риск и наблюдение на кредитния портфейл.

Введена е забрана АИФ да предоставя заеми на потребители по смисъла на § 13, ал. 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за защита на потребителите на територията на Република България и да обслужва кредити, предоставени на такива потребители.

6. Възможност за определяне на депозитар, установен в друга държава членка

С измененията в чл. 233 от ЗДКИСДПКИ се въвежда възможност за определяне на депозитар, установен в друга държава членка, **по отношение на АИФ**.

ЛУАИФ трябва да изпрати до Комисията обосновано искане, с което да докаже липсата на предлагане в Република България на депозитарни услуги, които ефективно да отговарят на нуждите на АИФ с оглед на инвестиционната му стратегия. Допълнително е предвиден праг от 50 млрд. евро за общата сума на активите на националния депозитарен пазар, поверени за съхранение от името на определени АИФ от ЕС.

7. Разширяване на надзорната отчетност

С новия чл. 104а се въвеждат допълнителни изисквания към управляващите дружества за регулярно предоставяне на информация на Комисията относно управляваните КИС. Информацията обхваща, наред с другото, използваните

инструменти за управление на ликвидността, рисковия профил, резултатите от стрес тестовете на ликвидността, както и подробна информация за договореностите за делегиране и последващо делегиране.

Аналогични допълнителни изисквания се въвеждат за ЛУАИФ, включително относно ликвидността, рисковия профил, ливъриджа и делегираните функции.

АИФ, организиран като договорен фонд от отворен тип

С измененията в ЗДКИСДПКИ се въвежда уредба за нова правна форма на АИФ с произход от Република България, а именно – АИФ, организиран като договорен фонд от отворен тип. Съгласно чл. 194а, ал. 3 договорният фонд, организиран като АИФ, може да бъде само от отворен тип.

С новия чл. 194б се въвежда задължение за ЛУАИФ, което учредява АИФ като договорен фонд от отворен тип, да подаде заявление за вписване на фонда в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 7 от Закона за Комисията за финансов надзор.

Законът определя съдържанието на заявлението и приложимите документи, едномесечния срок за произнасяне на КФН и основанията за отказ от вписване. Предвидена е възможност заявлението за вписване на фонда да бъде подадено едновременно със заявлението за издаване на лиценз, съответно за вписване по чл. 214 от ЗДКИСДПКИ на лицето, управляващо алтернативни инвестиционни фондове.

Определени са изисквания към съдържанието на правилата на АИФ-ДФ от отворен тип, включително относно инвестиционната политика, оценката на активите, емитирането и обратното изкупуване на дяловете, управлението на фонда, депозитаря и мерките за предотвратяване предлагането на дяловете на непрофесионални инвеститори.

След вписването на фонда в регистъра на Комисията за финансов надзор Агенцията по вписванията извършва служебна проверка и вписва АИФ-ДФ в регистър БУЛСТАТ.

Срокове за привеждане в съответствие

Комисията за финансов надзор обръща специално внимание на предвидените в закона преходни срокове, както следва:

1. Общ срок – 6 месеца

Съгласно § 61 от преходните и заключителните разпоредби към закона лицата, които осъществяват дейност по ЗДКИСДПКИ, с изключение на изрично посочените в закона случаи, следва да приведат дейността си в съответствие с новите изисквания в 6-месечен срок от влизането в сила на закона.

Тъй като законът влиза в сила на 7 август 2026 г., общият срок изтича на **7 февруари 2027 г.**

В рамките на посочения срок следва да бъдат предприети необходимите действия за преглед и, когато е необходимо, изменение и актуализация на:

- вътрешните правила и процедури;
- политиките за управление на ликвидността;

- правилата и процедурите относно избраните инструменти за управление на ликвидността;
- договореностите за делегиране и последващо делегиране;
- организационната структура, включително изискванията към лицата, които управляват и представляват УД и ЛУАИФ;
- договорите с трети лица;
- документите на управляваните фондове;
- процедурите и системите за надзорна отчетност.

2. Изисквания към лицата, които до влизането в сила на ЗДКИСДПКИ управляват и представляват управляващи дружества, както и лицата по чл. 176, ал. 2 и чл. 200 от ЗДКИСДПКИ

Съгласно § 62 лицата, които към влизането в сила на закона управляват и представляват управляващи дружества, както и лицата по чл. 176, ал. 2 и чл. 200 от ЗДКИСДПКИ, подлежат на одобрение по реда на чл. 93, ал. 8 **преди преизбирането им за нов мандат.**

Поради това управляващите дружества следва своевременно да съобразят предстоящите процедури по преизбиране на тези лица с новите изисквания и с необходимостта от предварително одобрение от КФН.

3. Срок за вече учредени затворени АИФ – 12 месеца

Учредените алтернативни инвестиционни фондове от затворен тип следва да приведат уставите, съответно дружествените си договори, в съответствие с изискванията на чл. 194а, ал. 7 от ЗДКИСДПКИ в 12-месечен срок от влизането в сила на закона, т.е. **до 7 август 2027 г.**

4. Отложено влизане в сила – 16 април 2027 г.

Съгласно § 74 законът влиза в сила от деня на обнародването му – 7 август 2026 г., с изключение на § 17, § 22 и § 38, които влизат в сила от 16 април 2027 г. Тези разпоредби са свързани основно с новата рамка за надзорна отчетност и обмен на надзорна информация, включително новия чл. 104а и съответните разпоредби за предоставяне на информация на европейските надзорни органи.

5. Преходен режим за определени АИФ, предоставящи заеми

За лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове, които предоставят заеми и са учредени преди 15 април 2024 г., законът предвижда специален преходен режим. За определени изисквания относно предоставянето на заеми, концентрацията и ливъриджа е предвиден срок до **16 април 2029 г.**

Законът за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране е публикуван на страницата на КФН в раздел „Нормативна уредба“/“Законо“/“Инвестиционна дейност“:

https://www.fsc.bg/wp-content/uploads/2026/08/zdkisdpmi_dv_71_2026.pdf.